

Devre : X
İçtima : 2

S. SAYISI : 178

Kars Mebusu İbrahim Us'un teşrii masuniyetinin kaldırılmasına dair Başvekâlet tezkeresi ve Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelât Encümen mazbatası (3/326)

T. C.

Başvekâlet

17 . IV . 1956

Zat ve Yazı İşleri Umum Müdürlüğü

H. No. : 6/2 - 1209

Büyük Millet Meclisi Yüksek Reisliğine

19 . III . 1956 tarihinde İsparta'da C. H. P. si İsparta İl Başkanlığı tarafından tertiplenen siyasi kapalı yer toplantısında konuştuğu sırada işlediği suçtan dolayı Kars Mebusu İbrahim Us hakkında Teşkilâtı Esasiye Kanununun 17 nci maddesi hükmü dairesinde gereken karar verilmek üzere Adliye Vekâletinden alınan 7 . IV . 1956 tarih ve 10292 sayılı tezkeresi sureti ile eklerinin bağlı olarak sunulduğunu saygılarımla arz ederim.

Başvekil

A. Menderes

Adliye Vekâleti (Ceza İşleri Umum Müdürlüğü) nün 7 . IV . 1956 tarih ve 10292 sayılı tezkeresi suretidir

Özü : Kars Mebusu İbrahim Us hakkındaki tahkikat evrakının takdim kılındığına dair.

Yüksek Başvekâlete

İsparta Cümhuriyet Müddeiumumiliğinden alınan 23 . III . 1956 tarihli yazıda;

19 . III . 1956 tarihinde İsparta'da Cümhuriyet Halk Partisi İsparta İl Başkanlığı tarafından tertiplenen siyasi kapalı yer toplantısında konuşan Kars Mebusu İbrahim Us'un, muhtelif mevzularda tenkidlerde bulunduktan sonra (Demokrat Parti vaidlerini yerine getirmedi, bu Adnan Menderes'i de partisini de yalancı mevkiine düşürdü) ve bir aralık da Başvekilin Burdur Konuşmasına temas ederek (Başvekil Burdur konuşmasında iç ve dış düşmanlardan bahsetti, dış düşmanı biliyoruz, iç düşman kimdir? Muhalefet mi? asla... İç düşman varsa o da Adnan Menderes'in ta kendisidir) demek suretiyle sıfat ve hizmetinden dolayı Başvekil Adnan Menderes'i tahkir ettiği bildirilerek hakkında takibat icrası için, Türk Ceza Kanununun 273 ncü maddesinin üçüncü fıkrası mucibince Sayın Başvekil Adnan Menderes'in yazılı muvafakatinin alınması ve teşrii masuniyetinin kaldırılması talebedilmiştir.

Adı geçen müddeiumumilikten gönderilen mezkûr hâdiseye mütaallik hazırlık tahkikatı evrakı ile, kendisine vâkı işbu hakaret suçundan dolayı takibat icrasına muvafakatini mutazammın Başvekil Adnan Menderes'in 5 . IV . 1956 gün ve 5/27 - 1086 sayılı yazısı birlikte takdim kılınmıştır.

Teşkilâtı Esasiye Kanununun 17 nci maddesi hükmü dairesinde muktezasının ifasına delâlet buyurulmasını saygılarımla arz ve rica ederim.

Prof. Dr. H. Avni Göktürk

Adliye Vekili

İmza

Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit Encümen mazbatası

*Teşkilâtı Esasiye ve Adliye
encümenlerinden mürekkep*

Muhtelit Encümen

Esas No. 3/326

Karar No. 25

31 . V . 1956

Yüksek Reisliğe

19 . III . 1956 tarihinde Isparta'da Cumhuriyet Halk Partisi İl Başkanlığı tarafından tertiplenen siyasi kapalı toplantıda birçok mevzularda tenkidlerde bulunduktan sonra (Demokrat Parti vaatlerini yerine getirmede, Adnan Menderes Partisini de yalancı mevkiine düşürdü) ve bir aralık da Başvekilin Burdur konuşmasına temas ederek (Başvekil Burdur konuşmasında iç ve dış düşmanlardan bahsetti dış düşmanı biliyoruz, iç düşman kimdir, muhalefet mi? aslâ. İç düşman varsa o da Adnan Menderes'in ta kendisidir) demek suretiyle sıfat ve hizmetinden dolayı Başvekil Adnan Menderes'i tahkir ettiği isnadı ile Türk Ceza Kanununun 270 nci maddesinin 3 nü fıkrası ve Teşkilâtı Esasiye Kanununun 17 nci maddesi hükmünce Kars Mebusu İbrahim Us'un; teşriî masuniyetinin kaldırılması talebine dair Adliye Vekâleti yazısının bağlı bulunduğu Başvekâlet makamının 17 . IV . 1956 tarih ve 6/2-1209 sayılı yazısı ve ekleri Yüksek Reisliğe encümenimize havalesi üzerine Dahilî Nizamname hükümleri dairesinde gerekli tetkikatın yapılarak raporunun encümenimize tevdi için İhzarî Encümene verilmişti. Gelen rapor üzerinde yapılan müzakere sonunda Mehmet Ali Sebük, Kâmil Gündoğ, İlhan Sipahioğlu, Mehmet Hazer, Nuri Özsan, Servet Sezgin, Nüvit Yetkin, Hidayet Aydın, Arif Güngören, Muammer Alakant, Sırrı Atalay, Osman Hacibaloğlu, Mehmed Hüsrev Ünal, şahsı adına Cemil Bengü muhtelif noktai nazarlar ileriye sürmüşlerdir.

Netice olarak kendisine isnadolunan suçtan dolayı Kars Mebusu İbrahim Us'un teşriî masuniyetinin kaldırılması icabettiği yolunda noktai nazar serdeden âza arkadaşlar İbrahim Us'a isnadolunan suçun; teşriî masuniyetinin korun-

ması Teşkilâtı Esasiye Kanunu hükümlerince iltizam olunan teşriî vazife ile alâkalı bulunmadığını ve şahsî suçlardan olduğunu ve Teşkilâtı Esasiye Kanununun 12 nci maddesinde yazılı teşriî masuniyetinin ref'ine cevaz veren suçların tâdadi bulunduğunu ve Türk Ceza Kanununun kabul ettiği suç tasnifinin cürüm ve kabahat esasına isnadetmekte bulunduğunu bu itibarla isnadolunan suç karşısında teşriî masuniyetinin kaldırılması gerektiğini ileriye sürmüşlerse de Türk Ceza Kanununun 587 nci maddesi ve Teşkilâtı Esasiye Kanununun 12 ve 27 nci maddeleri hükümleri ve şimdiye kadar gerek Muhtelit Encümen ve gerekse Büyük Millet Meclisi Umumi Heyet kararlarının ancak Teşkilâtı Esasiye Kanununun 12 ve 27 nci maddelerinde sayılı suçların isnadı altında bulunan mebusların masuniyetlerinin kaldırılması yolunda bulunmasına binaen adı geçen madde hükümleri mucibince Kars Mebusu İbrahim Us hakkındaki takibat ve muhakemenin devre sonuna bırakılmasına ekseriyetle karar verilmiştir.

Umumi Heyetin tasvibine arz edilmek üzere Yüksek Reisliğe sunulur.

Teşkilâtı Esasiye ve Adliye encümenlerinden mürekkep Muhtelit

Encümen Reisi

Manisa

M. Tümay

Ankara

Muhalifim

R. Eren

Bursa

M. Erkuyumcu

Mazbata Muharriri

Adana

E. Batumlu

Aydın

Muhalifim

C. Ülkü

Çanakkale

S. Sezgin

Çankırı C. Boynuk Eskişehir H. Sezen	Denizli I. Hadımlıoğlu Hatay Ş. İnal	Diyarbakır M. H. Ünal İstanbul Muhallifim C. Türkgeldi	Konya H. Aydınar Kütahya S. S. Nasuhoglu	Konya T. F. Baran Malatya N. Ocakçioğlu İmzada bulunamadı	Konya T. Kozbek
İzmir A. Güngören	İzmir Muhallifim M. A. Sebük	İzmir I. Sipahioğlu	Maraş M. Özsoy	Muğla N. Özsan	Manisa Y. M. Alakant
Kars S. Atalay		Kars I. Us	Sivas Muhallifim Ş. Ecevit	Tokad C. Hacıbaloğlu	
İmzada bulunamadı Kayseri Muhallifim K. Gündes	Kayseri O. N. Demir	Kocaeli S. Dinçer	Ordu F. Ertekin	Adana Muhallifim C. Oral	

MUHALEFET ŞERHİ

Ekseriyetle ittihaz edilen karara, aşağıda yazılı sebeplerden dolayı muhalif kaldık.

1. Kars Mebusu İbrahim Us'a isnadedilen suç, Hükümet Reisine, topluluk önünde sözle tecavüzden ibarettir. Bu sözlerin ise, teşriî vazife ile bir güne alâkası mevcut değildir.

2. İbrahim Us tarafından sarf edilmiş sözlerin, Anayasa'nın 12 nci maddesinde sayılan fiillerin ve bilhassa orada mevcut «terhibi mücazat» mefhumunun dışında kaldığı iddia edilemez. Zira, bu mefhuma mâna veren T. C. K. 587 nci maddesi, sadece mülga ceza kanunları hedef tutmuştur. Ve cinayet, cünha ve kabahat taksimatını açıkça ihtiva etmeyen Anayasayı içine almamıştır.

3. T. C. K. birinci maddesi suçları, cürüm ve kabahat olmak üzere ikiye taksim etmiştir. Şu hale göre, mülga ceza kanunundaki cünha, cinayet tâbirleri ise, halen mer'î olan kanunumuzdaki «cürüm» tâbirine muadildir. Bu itibarla, cinayet muadili olan terhibi mücazat mefhumu, tereddütsüz bir surette cürüm

tâbiri ile karşılanmakta ve tatbikatta da bu tarzda cereyan etmektedir.

İbrahim Us'un fiil ve hareketi T. C. K. 480, 482 nci maddelerde yazılı cürümlerden bulunması hasebiyle, Anayasanın 12 nci maddesi şümulü içindedir. Nitekim, 1946 seçimlerinde D. P. İstanbul listesinde seçimleri kazanmış olan Profesör Abdürrahman Münip misali de, 12 nci maddenin tahdidi bir mahiyet arz etmediğini ve Meclisin salâhiyetinin her şeyin fevkinde bulunduğunu açıkça göstermektedir.

Bu bakımdan, Anayasanın metin ve ruhuna dayanarak, İbrahim Us'un teşriî masu-niyetinin kaldırılması icabedeceği mütalâasındayız.

Kayseri K. Gündes	İzmir M. A. Sebük	Kocaeli S. Dinçer
İstanbul C. Türkgeldi	Aydın C. Ülkü	Ankara R. Eren
	Adana C. Oral	